

Ekmen'den Adli Yıl değerlendirmesi

DEVA Partisi Genel Başkan Yardımcısı ve Mersin Milletvekili Mehmet Emin Ekmen, TBMM Genel Kurulunda adli tatil öncesi yargı sisteminin mevcut durumunu değerlendirerek yargının bağımsızlığı, hukuk devleti ilkesi ve vatandaşın adalet algısı üzerine kapsamlı bir konuşma yaptı. Ekmen, “Yargının hal-i pürmelali, devletin vatandaşına nasıl yaklaştığının ve bu topraklardaki adalet anlayışının aynasıdır” ifadelerini kullandı.

Devletin dini adalettir

Konuşmasına İslam siyaset felsefesinden örneklerle başlayan Ekmen, “Hazreti Ali'ye atfedilen ‘Devletin dini adalettir.’, Nizamülmülk'ün *Siyasetname*'sinde, İbn Teymiyye'nin eserlerinde tartıştığı ‘Devlet küfür ile ayakta durur ama zulüm ile ayakta durmaz.’ sözünü, İbn Kayyim ElCevziyye'nin eserlerinde tartıştığı ‘Kâfir ama adil bir hükümdar tarafından yönetilmek mi yeğdir yoksa mümin ama zalim bir hükümdar tarafından yönetilmek mi yeğdir?’ sorusunun cevabını hatırlamak gerekiyor” diyerek adaletin vazgeçilmez olduğuna işaret etti.

Hukuk, keyfiliğe kurban edildi

Ekmen, Türkiye'nin uzun süredir "kuralsızlıklar ülkesi" haline geldiğini belirterek, "Türkiye, uzunca bir süredir kuralsızlıklar ülkesi oldu; hukuk devleti ilkesi içinin boşaltıldığı, Anayasa'nın sistematik olarak ihlal edildiği ve yargı erkinin yürütmeye bağlı hâle getirildiği bir dönemin içerisinde geçiyoruz. Türkiye'de temel hak ve özgürlükler, özellikle ifade, toplantı ve örgütlenme özgürlükleri, terör mevzuatının keyfî ve geniş yorumlanmasıyla büyük ölçüde sınırlandırılmış bulunmaktadır. Ceza normlarının öngörülmezliği ve yargının siyasallaşması muhalif siyasetçiler, gazeteciler, akademisyenler, insan hakları savunucuları ve sivil toplum aktörleri için maalesef hukuk güvenliğini ortadan kaldırmıştır. 'Suç ve cezaların kanuniliği' ilkesi ve 'masumiyet karinesi' pratikte bütün anlamını yitirmiştir. Bu durum, hak ihlallerinin yanında aynı zamanda Türkiye'de yargı bağımsızlığına dair yapısal bir krize işaret etmektedir" dedi.

Temel haklar aşıldı

Uluslararası kuruluşların Türkiye'ye dair yargı verilerine de değinen Ekmen, "Dünya Adalet Projesi'ne göre Türkiye, 142 ülke arasında 117'nci sırada yer alabilmiştir. Şeffaflık ve Yolsuzluk Endeksi'ndeki gerileme ortadadır. Adalet Bakanı Sayın Yılmaz Tunç uluslararası endeksler üzerinden yargının hâlinin incelenmesini yanlış bulduğunu ifade ediyor. Yerel bazlı endeksler üzerinden yargının hâline baktığımızda ise; 2005 yılı Hukuk Mesleklerine Giriş Sınavı'nda 5.912 kişiden sadece %23,81'i başarılı olmuştur, bir önceki yıl da bu başarı oranı %42'ydi. Burada bir durum var: Ya bu öğrencilere hukuk eğitimi verilemiyor ya da yanlış bir sınav yapılıyor. Bu iki durumdan hangisi geçerliyse bırakınız bir hukuk devletine, bir kanun devletine dahi yakışmayacak bir durumdur. Her gün bir suç makinesi yakalanıyor. Cezaevinden dün çıkmış, sevdiğini iddia ettiği kadını öldürmüş; bir bakıyorsunuz katil, dolandırıcı ya da suç örgütü yöneticisi. Bu kişiler neden dışarıda? Çünkü bazı mafya liderleri için kişiye özel infaz düzenlemeleri yapıldı. Bazı infaz düzenlemeleri Plan ve Bütçe Komisyonu'ndan geçirildi, ancak bu kişiler dışarı çıktığında sistemin kimler için hangi kolaylıkları sağladığını açıkça görebiliyoruz" ifadelerini kullandı.

Eylem Planları göz boyamaya dönüştü

Yargı Reformu Eylem Planı'nda yer alan hasta mahpuslar meselesinin hâlâ çözülemediğini vurgulayan Ekmen, "Hasta mahpuslar meselesi, Sayın Murat Çalık'ın şahsında bir kez daha gündeme geldi. Bu, yıllardır çözilemeyen kronik bir sorun. 2013 yılında Adli Tıp Kurumu'ndaki heyet değişikliğiyle bu meselenin çözüldüğü iddia edilmişti. Bugün yine benzer şekilde, heyet değişikliğiyle sorunun giderildiği söyleniyor. Ancak uygulamada durumun öyle olmadığını görüyoruz. Hasta mahpuslar üzerindeki uygulamaların, bir tedbirin nasıl kişinin hayatına mal olan ceza infazına dönüştüğünü görüyoruz. Yargı Reformu Eylem Planı'nda hasta mahpusların durumu açıkça belirtiliyor. Ancak açıklanan eylem planlarının üçte ikisi hayata geçirilmiyor. Bu planlar neden açıklanıyor? Çünkü uluslararası kuruluşlara karşı bir göz boyama, bir aldatmaca aracı olarak kullanılıyor. 'Eylem planını açıkladık, gereğini yapacağız' deniliyor. Benzer bir yaklaşım OHAL Komisyonu kurulurken de uygulanmıştı. Avrupa İnsan Hakları

Mahkemesine, 'Siz bu başvuruları iade edin, biz iç hukukta bir mekanizma kuracağız ve gereğini yerine getireceğiz' denilmişti. Ancak bugün OHAL Komisyonu'nda hakkında dava açılmamış, yargılama yapılmamış, beraat etmiş ya da kararı kesinleşmiş binlerce KHK'linin görevine hâlâ başlatılmadığını görüyoruz. Kursiyer teğmenler, erler, darbe eyleminin parçası olmayan, darbe bölgesinde dahi bulunmayan, yalnızca bir emirle bulunduğu yerden ayrılmış askerlerin mağduriyeti ortada. Türkiye Cumhuriyeti tarihinin değil, belki de dünyanın en büyük terör örgütü soruşturması olan FETÖ soruşturmaları kapsamında çevrenizde mağdur olmayan bir kişi bile yoksa, dönüp şu soruyu sormak gerekir: 'Gerçekten doğru bir iş mi yaptık ve bunu sürdürmeli miyiz?'" dedi.

Yargı süreci tıkanmış durumda, adalet gecikiyor

Adalet Bakanlığının kendi verilerine atıfta bulunarak adaletin gecikmesini rakamlarla ortaya koyan Ekmen, "Adalet Bakanlığının yayınladığı resmî istatistiklere göre, bir hukuk mahkemesine işiniz düştüyse üç buçuk yıldan önce sonuç alamıyorsunuz. En çok şaşırdığım veri ise şu: Bir hırsızlık fiilinin mağduruysanız, adaletin yerini bulması için tam 3.468 gün beklemeniz gerekiyor. Yaklaşık on yıl! Bu da yine Adalet Bakanlığının resmî istatistiklerinde yer alıyor. Sonra soruyoruz; neden büyük yolsuzluklar cezasız kalıyor, neden sokaklar küçük çetelerle dolup taşıyor? Neden hırsızlıklar, yağmalar artıyor? İşte bu soruların cevabını, Bakanlığın kendi yayımladığı verilerde bulabilirsiniz" ifadelerini kullandı.

Halk yargıya güvenmiyor

Ankara Enstitüsü'nün gerçekleştirdiği araştırmayı paylaşan Ekmen, "Ankara Enstitüsü'nün 7-14 Nisan tarihleri arasında yaptırıp Mayıs ayında yayınladığı ve 2.057 denekle gerçekleştirilen, kıymetli Doç. Dr. Vahap Coşkun'un yorumladığı rapordan bazı verileri paylaşıyorum. Katılımcıların %50'si yargının bağımsız olmadığını, %59'u ise tarafsız olmadığını düşünüyor. Her 5 kişiden 1'i siyasetin yargıya müdahale ettiğini ifade ediyor. %15'i ülkede adaletin olmadığını, yine %15'i liyakatin bulunmadığını belirtiyor. Katılımcıların %38'i hâkim ve savcıların kararlarında iktidarın etkili olduğunu düşünüyor. Yaklaşık her 2 kişiden 1'i 'Eğer rüşvet verirsen yargıda işin görülür' kanaatinde. %58'i hâkim ve savcıların baskı altında karar verdiğini, yine %58'i iktidarın yargıya müdahale ettiğini düşünüyor. Katılımcıların %62'si yargıya güvenmediğini belirtirken, üçte 2'si 'İşim yargıya düşerse mağdur olurum' görüşünde. %70'i, siyasi bağlantısı olanlarla sıradan vatandaşların yargı önünde eşit muamele görmediğini düşünüyor. Dikkat ederseniz bu oranlar %60-70 bandında seyrediyor. AK Parti seçmenin de en az üçte 1'i, zaman zaman üçte 2'si bu duyguları paylaşıyor. Sadece üçte 1'i, siyasal bir dayanışma içinde 'İşler iyi, yolunda' düşüncesinde. Bu hâliyle başta hukukçu milletvekillerimiz olmak üzere vicdan ve hukuk sahibi; devletin, idarenin, adalet duygusunun vatandaşta nasıl yansıdığı düşüncesine siyasi bir sorumlulukla bakan milletvekillerimizin sokağa çıktığında yargının o hâlipürmelaline maruz kalan vatandaşlara nasıl cevaplar vereceğini merak ediyorum" dedi.